

Afsprakenstelsels

Digitaal zaken regelen gaat het makkelijkst als je zelf regie op je gegevens hebt. Om dit veilig en betrouwbaar te kunnen doen is een afsprakenstelsel nodig waar gebruikers, houders van gegevens en dienstverleners zich aan houden, waardoor alle partijen weten waar ze aan toe zijn. Dat geeft vertrouwen. Daarom heet een afsprakenstelsel ook wel een ‘trust framework’ in het Engels.

Mensen en bedrijven hebben regelmatig gegevens nodig om zaken te kunnen regelen. Bijvoorbeeld om een huis te kunnen kopen of om een reis te kunnen maken. Om dit te kunnen doen heb je gegevens nodig van de ene organisatie die je (digitaal) aan moet leveren bij een andere organisatie, vaak een dienstverlener.

Wat is een afsprakenstelsel?

Om zeker te weten dat deze gegevens op veilige en betrouwbare manier worden uitgewisseld zijn afspraken nodig. Een afsprakenstelsel is een set van afspraken waar houders van gegevens, gebruikers en dienstverleners zich aan houden. Deze afspraken kunnen gaan over technologie (‘welke standaarden gebruiken we?’), maar bijvoorbeeld ook over de organisatie van het afsprakenstelsel (‘is er iemand die toezicht houdt?’ of ‘hoe worden klachten afgehandeld?’).

Waarom is een afsprakenstelsel nodig?

Gegevens kunnen op veel verschillende manieren worden uitgewisseld. Door op papier gegevens aan te leveren, doordat je digitaal gegevens doorstuurt of volledig automatisch. In het geval van het kopen van een huis moet je nu nog zelf allerlei papieren aanleveren, maar als je ‘regie op je gegevens’ hebt, dan kun je in de toekomst wellicht een bank toestemming geven om je inkomensgegevens op te vragen bij de Belastingdienst.

Om zeker te weten dat de bank op zo’n moment inderdaad die gegevens kan krijgen en ook alleen maar de gegevens die nodig zijn voor de beoordeling van jouw hypotheekaanvraag zijn afspraken nodig. Afspraken die ervoor zorgen dat die gegevensuitwisseling op een veilige manier kan en iedereen zich aan de regels houdt.

Een afsprakenstelsel is een set van afspraken waar houders van gegevens, gebruikers en dienstverleners zich aan houden.

Welke soorten afsprakenstelsels zijn er?

Er zijn veel verschillende afsprakenstelsels mogelijk. Per sector kunnen andere regels van toepassing zijn. Bij het kopen van een huis zijn bijvoorbeeld andere gegevens en afspraken nodig dan bij het verstrekken van medicijnen. Daarom kan het zijn dat er in verschillende sectoren verschillende afsprakenstelsels zijn.

Ook kunnen binnen een sector verschillende afsprakenstelsels tegelijkertijd aanwezig zijn. Bijvoorbeeld omdat de manier waarop gegevens worden uitgewisseld kan verschillen. Zo kun je rechtstreeks gegevens uitwisselen tussen de gegevenshouder en de dienstverlener onder jouw regie als gebruiker, maar het kan ook door gegevens naar jou te sturen, waarna jij ze zelf nog moet doorzetten. Bij deze verschillende manieren horen verschillende afspraken en daarmee afsprakenstelsels.

Voorbeelden van afsprakenstelsels in de praktijk

- iDEAL- stelsels om online betalen te faciliteren
- ETD- stelsel elektronische toegangsdiensten dat eHerkenning faciliteert
- GSMA en ETSI- afspraken voor het internationale GSM-netwerk
- SIDN- stelsel dat domeinnamen .nl beheert

Meer weten over afsprakenstelsels?

Lees dan **Afsprakenstelsels in de praktijk**.

Meepraten over afsprakenstelsels en regie op gegevens?

Doe mee in de community via pleio.rog.nl.

www.digitaleoverheid.nl

twitter: [@regieopgegevens](https://twitter.com/regieopgegevens)

Aan welke eisen moet een afsprakenstelsel voldoen?

Omdat er veel verschillende typen afsprakenstelsels zijn bestaat het risico dat het niet meer overzichtelijk is met welke partijen je veilig zaken kunt doen of van welke apps of websites je betrouwbaar gebruik kunt maken om gegevens uit te wisselen. Dat kan anders en daarom ontwikkelt het programma Regie op Gegevens een Uniforme Set van Eisen (USvE); een normenkader voor de uitwisseling van gegevens. Hierin stellen we de minimum-eisen vast waaraan elk afsprakenstelsel moet voldoen. Denk bijvoorbeeld aan eisen op het gebied van veiligheid en privacy. De USvE werkt dus als een soort keurmerk waardoor je zeker weet dat als een toepassing eraan voldoet, jouw gegevens veilig worden gedeeld. In de eerste versie van deze USvE zullen nog niet alle eisen staan beschreven, maar deze zal de grote lijnen neerzetten. De set van eisen zal waarschijnlijk nooit af zijn, maar zal voortdurend moeten worden bijgesteld. De USvE is een belangrijke stap richting het mogelijk maken van regie op eigen gegevens voor burgers en bedrijven, zodat zij zelf veilig en betrouwbaar hun zaken kunnen regelen.

